

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: تحلیل نشانه‌شناختی فصل سوم سریال هوم‌لند

سعیدرضا عاملی*

سیدوحید نبوی‌زاده نمازی**

چکیده

در دنیای امروز، هرچه وسعت و پیچیدگی سینما و تلویزیون مدرن افزایش پیدا می‌کند، شاهد رویکردهای متفاوتی به مذاهب و ادیان گوناگون هستیم. با توجه به آنکه صنعت تلویزیون ایالات متحده آمریکا یکی از معروف‌ترین، حرفه‌ای‌ترین و بحث‌برانگیزترین صنایع رسانه‌ای در کل جهان است و همواره رویکردهایی خاص و جهت‌داری نسبت به اسلام و مسلمانان داشته، مقاله حاضر یک سؤال کلی را دنبال می‌کند که آیا در سریال‌های هالیوودی تولید شده پس از حوادث یازده سپتامبر، مفهوم اسلام‌رومیا به کاربرده شده است؟ مقاله حاضر از تئوری دکتر عاملی که به‌طور جامع در کتاب «کتاب‌شناسی تحلیل گفتمانی، دیدگاه آکادمیک غرب درباره‌ی اسلام، مسلمانان و کشورهای اسلامی» (۲۰۱۲) مطرح شده، استفاده نموده است. با اتخاذ روش نشانه‌شناسی و به‌کارگیری پنج کانال کریستین متز و بررسی فصل سوم سریال هالیوودی هوم‌لند به عنوان مطالعه موردی - این مقاله دلایل و تحلیل‌هایی درباره‌ی مسئله‌ی استفاده‌ی گسترده‌ی غربی‌ها از مفهوم اسلام‌رومیا در سریال‌های تولید شده بعد از حادثه‌ی یازده سپتامبر ارائه می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: اسلام‌رومیا، عاملی، سریال تلویزیونی، نشانه‌شناسی، هوم‌لند.

*استاد گروه ارتباطات، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، ssameli@ut.ac.ir
**کارشناسی ارشد مطالعات امریکای شمالی، دانشگاه تهران و پژوهشگر مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نویسنده مسئول)، s.v.namazi@gmail.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۱۲/۱۲، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۲/۱۱

۱. مقدمه

سریال‌های تلویزیونی آمریکایی، هم‌زمان با جهانی‌شدن، دیگر تنها در خود آمریکا تولید و مصرف نمی‌شوند، بلکه در سراسر دنیا نیز بازارهایی را به خود اختصاص می‌دهند و نقش مهمی در شکل دادن سیاست جهانی بر عهده‌دارند (کراتز، ۲۰۰۷). این مقاله با بررسی و تحلیل الگوها و نمونه‌های درون‌مایه‌ای سریال تلویزیونی هوم‌لند، به دنبال مطرح کردن این نکته است که چگونه سریال‌هایی که بعد از حادثه‌ی یازده سپتامبر تولید شده‌اند در حقیقت بازتابی از مفهوم اسلام‌ورومیا (اسلام غربی) را ارائه می‌دهند. سومین فصل سریال هوم‌لند که دوازده قسمت دارد، به‌عنوان مطالعه‌ی موردی بررسی شد. این سریال بنا به گفته‌ی سایت رسمی فیلم‌آی‌ام‌دی‌بی (IMDB)، پرمخاطب‌ترین سریال از سال ۲۰۰۵ به بعد بوده است. (پخش اولیه قسمت‌های اصلی در اکتبر ۲۰۱۱، بیش از ۱۶۰۸ میلیون نفر مخاطب داشت که به مدت هشت سال بالاترین امتیاز را کسب کرده است). کل فصل با پخش اضافی و درخواست پخش مجدد، مخاطبی بالغ بر ۲۰۷۸ میلیون نفر داشت. فصل سوم، ۱۰۷ میلیون نفر بیننده داشت و بنابراین به پرمخاطب‌ترین سریال پخش‌شده در سال اول نمایش تبدیل شد. امتیازها در فصل دوم همچنان افزایش داشت و ۲۰۳۶ میلیون نفر در اولین پخش در ۹ دسامبر ۲۰۱۲، این فصل را مشاهده کردند.

۲. مروری بر ادبیات

تصویرسازی هالیوود از خاورمیانه، برمی‌گردد به زمانی که دوربین‌ها شروع به کارکردند، یعنی سال‌های اولیه‌ی قرن پیش، (آرتی، ۲۰۰۷)، که در آن‌ها تصویری کاملاً منفی از مسلمانان ارائه داده می‌شد. همان‌طور که در کتاب جامع جک جی. شاهین (Jack J. Shaheen) (۲۰۰۱)، به نام «از عرب‌های بد فیلم بگیرید: چگونه هالیوود ملتی را بد نام می‌کند» (Reel Bad Arabs: How Hollywood Vilifies a People) آمده است، اسلام هالیوودی شده در شکل سنتی آن، منجر به ترور شخصیتی بسیاری شده است. بعد از این کتاب بود که کلیشه‌ای به نام «عرب»، به‌طور انکارناپذیری، پا به عرصه‌ی وجود گذاشت. کار شاهین نشان می‌دهد که فیلم‌های هالیوودی که تصویری از مسلمانان و اعراب ارائه می‌دهند، اغلب بر پایه‌ی مسائل و حوادث واقعی ساخته می‌شوند-یا به آن‌ها اشاره دارند-که همین باعث شده است به فیلم‌های تخیلی و غیر واقعی موجودیتی رسمی و واقعی داده شود. شاهین با تحلیل ۹۰۰ فیلم که در آن‌ها تصویری از مسلمانان و اعراب داده شده بود، این نکته را

آشکار کرد که اکثر آنها درصدد بودند مسلمانان را به‌عنوان تروریست نشان دهند (شاهین، ۲۰۰۱، صفحه‌ی ۱۳۳). این فیلم‌ها مسلمانان افراطی را با مفهوم تروریسم یکجا قرار داده‌اند و این پیغام را می‌رسانند که افراطیون اسلامی مأموریت‌های بی‌رحمانه‌ی خود را از طریق روش‌های اخلاقی و مناسب پیش نمی‌برند (عبود، ۲۰۰۳؛ اوگ، ۲۰۰۲؛ دیویس، ۲۰۰۳؛ دیپ، ۲۰۰۲؛ ایزل، ۲۰۰۲؛ هولران، ۲۰۰۶؛ مندل، ۲۰۰۱؛ میکالک، ۱۹۸۹؛ میر، ۲۰۰۴؛ پلگ، ۲۰۰۳؛ دامجی، ۲۰۰۳؛ شاهین، ۲۰۰۳، صفحه ۸۸؛ سیمون، ۱۹۹۶؛ واگ، ۲۰۰۴).

۳. مبانی نظری

اثر سعید رضا عاملی به نام «کتاب‌شناسی تحلیل گفتمانی، دیدگاه آکادمیک غرب درباره‌ی اسلام، مسلمانان و کشورهای اسلامی» (۲۰۱۲)، نشان می‌دهد که از قرن هفتم به بعد، غرب توجهش را به اسلام معطوف کرده است. عاملی پنج گفتمان اصلی را معرفی می‌کند که نشانگر این هستند که جهان آکادمیک غرب چگونه مسلمانان، اسلام و کشورهای اسلامی را بازنمایی و تحلیل کرده است.

انواع پنج‌گانه این مواجهه غرب با اسلام به شرح ذیل است:

۱.۳ اسلام‌دوستی (Islamophilia): در این گفتمان نگرش‌های غالب و منفی در مورد اسلام تغییر پیدا می‌کند و چهره واقعی اسلام به جهان معرفی می‌شود و نوعی جانب‌داری معطوف به دوستی و همدردی به نفع مسلمانان در آن دیده می‌شود.

۲.۳ اسلام-رومی (Islamoromia): اسلام-رومیو یا اسلام‌رومی قدیمی‌ترین شکل مواجهه با اسلام در دوره معاصر است که دامنه‌ای متنوع دارد و به دنبال بازسازی اسلام و مسلمانان با ارزش‌های فکری روم، پاریس، لندن و یا با تعبیر کلان‌تر بازتولید اسلام اروپایی/آمریکایی است. (شاخصه‌های این گفتمان در ادامه به تفصیل بیان می‌شود)

۳.۳ اسلام حقیقی (Islamoverita): محققان در این گفتمان از وابستگی‌های خودآگاه و ناخودآگاه ایدئولوژیک غربی رها شده‌اند و به دنبال درک حقیقت اسلام و مسلمانان هستند.

۴.۳ اسلام‌شناسی خنثی (Islamoneutral): این گفتمان بیشتر در حوزه علوم مهندسی و علوم پایه مشاهده می‌شود و برخلاف اغلب نگرش‌ها در علوم انسانی، سعی در دور بودن از سوگیری‌ها و نظرات شخصی دارد.

۵.۳ اسلام‌هراسی (Islamophobia): از قرون گذشته تا به حال، این گفتمان در فرهنگ غربی‌ها بروز و ظهور داشته اما در چند ده سال اخیر به شکل فراگیرتری نمود پیدا کرده است. این دیدگاه شکل و نسخه واحدی ندارد و ما در واقع با پدیده‌ای به نام «اسلام‌هراسی‌ها» روبه‌رویم. این گفتمان تا به حال بارها از حالت نظری به مصداق‌های عینی درآمده است.

سعید رضا عاملی (۲۰۱۲) اسلاموفوبیا را در تقابل با اسلام‌رومی‌بررسی و بحث می‌کند. به عقیده وی، هر دوی این گفتمان‌ها سعی در تخریب و تغییر اسلام و مسلمانان دارند؛ اسلاموفوبیا به صورت آشکارا و بی‌پرده، اما اسلام‌رومی پنهانی و در لایه‌های تودرتو. هم‌هی شاخصه‌های مهم مفهوم اسلام‌رومی را که تمرکز ویژه‌ی این مقاله بر روی آن است می‌توان به صورت زیر طبقه‌بندی کرد:

۱. نه بی‌طرف است ولی در عین حال نه موافق است و نه مخالف اسلام.
۲. نشأت گرفته از پروژه‌ای مدرن و معاصر است.
۳. تنها با گذر زمان می‌تواند خودش را ثابت کند.
۴. متشکل است از دو واژه‌ی اسلام و رومیا (فرهنگ رومی/غربی) است.
- ۱.۴ رومیا اسلام را در بطن تمدن رم قرار می‌دهد، بنابراین آگاهانه یا ناآگاهانه، نحله‌ی فکری اسلامی را با ارزش‌های غربی مقایسه می‌کند.
- ۲.۴ اضافه کردن مفهومی زنانه به اسلام تلاشی است در جهت جلب توجه به تغییری مهم و حیاتی که طبق اعتقاد مؤلفان آثار اسلام‌رومی، اسلام باید به سمت آن حرکت کند و از یک موضع بی‌طرفانه دست برداشته و به سمت رویکرد و نگاهی جنسیتی و قدرتی گام بردارد.
۵. اسلام را در کنار همتای غربی‌اش قرار می‌دهد و آن را دوباره با ظاهری جدید و مطابق با فرهنگ تفکر غربی ارائه می‌دهد و احیا می‌کند.
۶. تألیفات اسلام‌رومیایی مصرانه تلاش می‌کنند اسلام را به صورت نتیجه‌ی مستقیم و دیر ظهور کرده‌ی مکاتب فکری رم و یونان جلوه بدهند یا نشان بدهند که اسلام برای دوام و بقای خود در جهان امروز، هیچ حق انتخاب دیگری ندارد جز آنکه سر تسلیم در برابر آنچه غرب به او ارائه می‌دهد فرود آورد.
۷. اسلام رومی شده، اسلامی خانگی و اهلی شده است که هیچ خطری برای نظام ارزشی غرب ندارد و بنابراین مسئله‌ی برخورد تمدن‌ها را ایجاد نمی‌کند.

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۲۵

۸. آثار اسلام‌رومی نهایت تلاش خود را می‌کنند تا اسلام را درون یک سنت یونانی-رومی قرار دهند که حتی قبل از مسیحیت رواج داشته است.

۹. اسلام جنسیت محور در اسلام‌رومیها:

۱.۹ این مفهوم دارای همان ویژگی‌ها معمول و رایجی است که زنانگی سنتی نیز آن را القا می‌کند. اسلام زنانه (سربه‌زیر، مطیع و درعین حال جذاب) هرگز همتای غربی و مردانه‌ی خود (مردانگی قدرتمند و درعین حال منطقی غرب) را به چالش نمی‌کشد.

۲.۹ نگاه جنسیت محور به اسلام شامل مباحث طولانی اجتماعی-فرهنگی درباره‌ی جنسیت‌گرایی افراطی می‌شود که غرب آن را به اسلام نسبت می‌دهد.

۱۰. وقتی در برهه‌ی زمانی بعد از جنگ‌های صلیبی، تقابل مردانگی (قدرت) در برابر زنانگی (اطاعت) را به موازات تقابل غرب با اسلام قرار می‌دهیم، شاهد آن هستیم که دانش اسلام‌رومیایی، در یک سلسله‌مراتب قدرتی، همواره اسلام را در موقعیت پایین‌تر جای می‌دهد.

۱۱. در بسیاری از آثار اسلام‌رومیایی، غرب به شکلی ارائه می‌شود که گویا قرار است ناجی سیاسی اسلام زنانه باشد. این نوع آثار، اسلام را به اصلاح و تغییر در ابعاد گسترده فرامی‌خوانند تا به این ترتیب بتواند خود را درون یک نقشه‌ی جهانی شده‌ی غربی جای بدهد.

۱۲. اسلام‌رومیها تنها و تنها درون مرزهای یک بستر کاملاً مسلط غربی، نگاه بی‌طرفانه‌ی خود را حفظ می‌کند.

۱۳. اسلام‌رومیها غالباً برداشت‌های کلیشه‌ای شرق‌شناسان به مسلمانان را زیر سؤال می‌برد و توصیه‌اش چیزی است که ظاهراً قرار است آینده روشن‌تری را برای اسلام رقم بزند.

۱۴. اسلام‌رومیها درست برخلاف اسلام‌هراسی که سیاست دفع و تبعیض را دارد، به نوعی «سیاست کشش و جذب» را دنبال می‌کند.

۱۵. اسلام‌رومیها نگاهی مدرن به اسلام دارد (عاملی، ۲۰۱۲، صفحات ۴۹ تا ۵۳).

۴. روش تحقیق

طی این تحقیق، کل فصل سوم این سریال، سکانس به سکانس، صحنه به صحنه و تصویر به تصویر و با دقت فراوان مورد بررسی قرار گرفت. بخش تحلیلی این مقاله در حقیقت مرتبط می‌شود به پنج کانالی که کریستین متز آن‌ها را مطرح کرده. در عین حال که زبان ادبی با ابزار نوشتار معرفی و ابراز می‌شود، فیلم یا سینما خودش را از طریق پنج کانال ارتباطی در معرض همگان قرار می‌دهد که عبارت‌اند از صدای آوایی ضبط شده، تصاویر عکاسی متحرک (صحنه‌های فیلم برداری شده)، موسیقی ضبط شده و دیالوگ، نوشتار و گفتار افراد (برن و پارکر، ۲۰۰۳، صفحه ۳۲). بدون شک با توجه به پنج کانال ذکر شده، هزاران دیالوگ، تصویر و صدا تولید می‌شود که می‌توان تحلیلشان کرد. بخش تحلیلی این مقاله از سکانس‌ها و صحنه‌هایی به دست می‌آیند که مربوط به مفهوم اسلام‌ورومیا هستند. به غیر از بخش مربوط به «نوشتار»، درباره‌ی همه‌ی آن چهار کانال، نمونه‌هایی از این سریال آورده شده است. این مثال‌ها و نمادها همگی در ارتباط با مفهوم اسلام‌ورومیا و طبق نظریه‌ی عاملی در این باب مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۵. تحلیل

هوم‌لند، داستان چند افسر سازمان سیا (CIA) و علی‌الخصوص داستان افسر مجردی است به نام کریمتیسون (Kerry Mathison) که تصور می‌کند برادی (Brody) و فردی به نام ابونظیر قصد براندازی آمریکا را دارند. برادی سرباز آمریکایی است که بعد از ده سال به وطن بازگشته و در طی این مدت توسط نیروهای القاعده شستشوی مغزی شده است. فرح، بیوه‌ی ابو نظیر، جوادی، دانش اکبری، پدر فرح و عموی فرح از جمله شخصیت‌های مسلمانی هستند که در فصل سوم هوم‌لند وارد داستان شدند و همه‌ی آن‌ها ملیتی ایرانی دارند و به اختصار در مورد هریک آشنایی پیدا می‌کنیم:

۱.۵ شخصیت‌ها

۱.۱.۵ فرح

فرح زنی مسلمان، مجرد و مسلط به زبان انگلیسی است که به عنوان تحلیلگر مسائل مالی در سیا مشغول به کار شده است. به دلیل حجاب اسلامی که دارد، در روزهای اول کارش با

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۳۷

چالش‌های زیادی مواجه می‌شود. مثلاً در صحنه‌ای ساول برنسون (Saul Berenson) از مقامات ارشد سیا- به او می‌گوید:

اون چیزی که رو سرت کشیدی، توهین بزرگیه به همه‌ی اونایی که با تو کار می‌کنند، مگر اینکه همشون اون بیرون بر اثر یه انفجار بمیرن. پس اگر باید پوشیش، اگر واقعاً باید پوشیش که البته این حق تو هست، بهتره که توی شغل بهترین کسی باشی که ما تا حالا باهاش کار کردیم [S3/E3/15:58]

اما فرح، زنی مسلمان و ایرانی است که شهروند آمریکا محسوب می‌شود و در مقابل جواد، از ایالات متحده و سازمان سیا دفاع می‌کند [S3/E7/5:11] و در نهایت موفق می‌شود ثابت کند که ایران حامی مالی ابو نظیر بوده است [S3/E2/42:10].

۲.۱.۵ نسرین مغربی

دیگر شخصیت زن مسلمان فیلم، نسرین مغربی، بیوه‌ی ابو نظیر است. اسم اول او نشان می‌دهد که او نیز ملیتی ایرانی دارد. حضورش در ایران و تسلط او به زبان فارسی نشان می‌دهد که ابو نظیر سابقاً ارتباطات قدرتمندی با ایران داشته است [S3/E11/31:15].

۳.۱.۵ جواد

شخصیت مرد مسلمان دیگری که در فصل سوم معرفی می‌شود مجید جواد، قائم‌مقام سرویس اطلاعاتی در ایران است. او با اختلاس چند میلیونی از ایران توانسته است از حمله به سازمان سیا حمایت مالی کند. در نام این شخصیت چند نکته وجود دارد: بر طبق اطلاعات گذرنامه‌اش، نام فامیلش «زرین» است اما او را به نام «جواد» می‌شناسند. سه مرد مسلمان دیگر نیز در این فصل وارد فیلم می‌شوند که به‌طور کامل و با جزییات معرفی نشده‌اند، اما هرکدام از آن‌ها نماینده‌ی نمونه‌ی ایرانیانی هستند که کل سریال به تصویر می‌کشد.

۴.۱.۵ دانش اکبری

این مرد ایفاگر نقش مدیر بخش اطلاعاتی ایران است. اکبری هدف اصلی سازمان سیا و مأموریت برادی در ایران است. در این فصل از فیلم، نشان داده شده که او به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در حملات داخل آمریکا دخالت داشته و از آن حمایت می‌کرده است.

نام خانوادگی وی اهمیت قابل توجهی دارد؛ در صحنه‌هایی که باید شبیه ایران درمیامد، کلمه‌ای که اغلب به‌عنوان شعار توسط ایرانیان استفاده می‌شود، «الله‌اکبر» است. کلمه‌ی دوم این دو کلمه‌ی شعاری در واقع صفتی است برای کلمه‌ی قبل از آن. «الله» به معنی خداست و «اکبر» به معنی بزرگ و بزرگ‌ترین است. کلمه‌ی الله را فقط مسلمانان به کار می‌برند و «اکبر» شباهتی با «اکبری» دارد. این انتخاب اسم، هر دو اسم اکبر و اکبری را در کنار هم به یاد مخاطب می‌آورد. به بیانی دیگر، «اکبر» به طرز ناخودآگاهی نام و ویژگی‌های دانش اکبری را تداعی می‌کند.

ویژگی‌های دانش اکبری در زیر آمده است:

او بسیار بی‌تجربه و ساده‌ لوح به نظر می‌رسد؛ به‌آسانی به برادی اعتماد می‌کند و آن‌قدر به او نزدیک می‌شود که برادی به‌راحتی می‌تواند با یک حمله‌ی ساده او را از پای در بیاورد. ویژگی‌های ذکر شده به طور ناخودآگاه به‌عنوان مدل‌لولی برای دال «اکبر» و «الله» به حساب می‌آید.

۵.۱.۵ پدر فرح

جوادی و دانش اکبری دو شخصیت با یک ویژگی شخصیتی شبیه به هم هستند. نوع دیگری از مرد مسلمان ایرانی که در فیلم معرفی شد در شخصیت پدر فرح نشان داده می‌شود. او نماینده‌ی ایرانیانی است که به‌شدت مخالف وضع موجود ایران هستند. پدر فرح که نقش خیلی زیادی در این سریال برعهده ندارد و مخاطبان حتی نامش را نمی‌دانند، نماد مسلمانی چاق، سبک‌ مغز، بی‌ صبر و حوصله، محافظه‌کار و کاملاً غیرطبیعی است.

۶.۱.۵ عمومی فرح

نوع دیگر شخصیتی که در این فیلم وجود دارد، مسعود شیرازی، عمومی فرح است که اصلاً قابل قیاس با برادرش یعنی پدر فرح، نیست. او نیز مخالف دولت ایران است اما کاملاً طبیعی، منطقی و صبورانه رفتار می‌کند. او کسی است که کمک‌های فراوانی به سازمان سیا در ایران می‌کند و تا آخرین لحظه همراه کری است. [S3/E12/33:46].

نشانه‌ها و نمادهای استفاده‌شده در فصل سوم سریال هوم‌لند خیلی با دقت و هوشمندانه انتخاب شده‌اند. صداها، صحنه‌ها یا تصاویر، دیالوگ‌ها، همگی کانال‌هایی هستند که از طریق آن‌ها همان پیغام کل سریال به بیننده انتقال داده می‌شود.

۲.۵ صداها: صدای اذان

نمادین‌ترین صدای حاضر نه تنها در فصل سوم فیلم، بلکه در کل سریال، صدای اذان است. اذان در حقیقت فراخواندن مسلمین به عبادت است و زمان دقیق نماز را به همه یادآوری می‌کند. در این سریال، اذان تنها در کشورهای اسلامی همچون عراق، لبنان و ایران شنیده می‌شود و نه در خصوصی‌ترین محافل اسلامی آمریکا.

اولین باری که با اذان مواجه می‌شویم همان آغاز اولین اپیزود فصل اول است، یعنی زمانی که کری متیسون در عراق به سمت زندان می‌دود و کل موقعیت آن سکانس پر از تنش، عصبیت، آشوب، خشونت و آشفتگی است. در فصل دوم، با صدای اذان در لبنان آن‌همه دفعات مکرر، مواجه می‌شویم؛ جالب این‌که لبنان در فصل سوم سریال کشوری است که ابو نظیر خطرناک‌ترین هدف سازمان سیا- در آنجا حضور دارد. تصویری که از این کشور داده می‌شود، تصویری پر از آشوب، فشار و بی‌نظمی است.

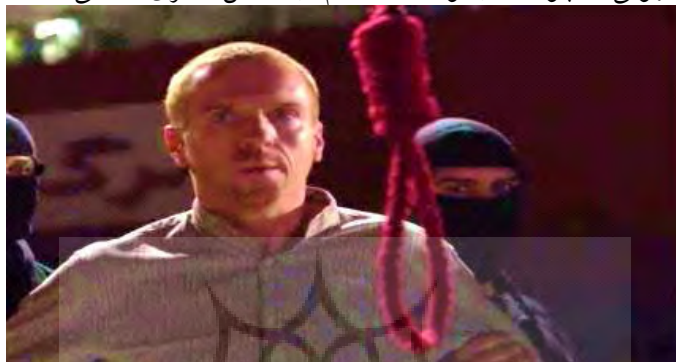
در فصل سوم، اذان ابتدا در ونزوئلا شنیده می‌شود. در نهایت، با اینکه اذان را در ایران نشنیدیم، اما جوادی دستور اعدام برادی را در ملاعام داد که هم‌زمان بود با اذان صبح. این لحظه در واقع یکی از دراماتیک‌ترین و تأثیرگذارترین صحنه‌های این سریال محسوب می‌شود. استفاده از صدای اذان البته تنها منحصر به این سریال تلویزیونی نیست، در بسیاری از فیلم‌های سینمایی همچون «بدون دخترم هرگز Not Without My Daughter» و «جن‌گیری Exorcism» نیز از صدای اذان به‌عنوان دالی غیرقابل انکار برای مدلولی همچون اسلام، مسلمانان و تفکر اسلامی و کشورهای اسلامی استفاده می‌شد.

۳.۵ صحنه‌ها و تصاویر نمادین

۱.۳.۵ اعدام برادی به کمک نسرین مغربی

نسرین مغربی، بیوه‌ی ابونظیر، واپسین فصل زندگی برادی را با انداختن طناب دار بر گردنش به پایان می‌رساند؛ اول به رویش آب دهان پرتاب می‌کند و سپس طناب دار قرمز رنگ را به دور گردنش می‌اندازد.

مخاطبان شاهد آن جانماز یا فرش قرمزی هستند که برادی مدام از آن برای نماز خواندن در فصل اول و دوم استفاده کرده بود. رنگ آن طناب به‌طور ناخودآگاه جا نماز قرمز برادی را به یاد مخاطب می‌آورد. به بیانی دیگر، رنگ قرمز در اینجا نقش دالی را بازی می‌کند که مدلولش، مفهومی همچون «نماز خواندن»، «اسلام» و «داشتن تفکری اسلامی» است.

تصویر ۱. برادی با طنابی که هم‌رنگ جانمازی است که سابقاً بر رویش نماز می‌خواند، اعدام می‌شود [S3/E12/36:12].

تصویر ۲. فرش قرمزی که برادی در خانه‌ی خودش روی آن نماز می‌خواند [S1/E3/15:23].

۲.۳.۵ جوادی و دکتر ظریف

جوادی - از دیگر شخصیت‌های ایرانی، مسلمان و منفی سریال است که ریش پروفیسوری دارد و سابقاً ارتباطات سیاسی با ایالات متحده و سازمان سیا داشته است و در نهایت برای آزاد کردن دارایی‌های مالی خود تلاش می‌کند.

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۳۱

تصویر ۳. دکتر محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران از سال ۲۰۱۳

تصویر ۴. جوادی، معروف به زرین

جدول ۱. شباهت‌های بین جوادی و محمدجواد ظریف

مشخصات وزیر امور خارجه ایران	مشخصات شخصیت جوادی
ظریف	زرین
محمدجواد	جوادی
ریش پرفسوری	ریش پرفسوری

فارغ‌التحصیل از آمریکا	آشنا با فرهنگ آمریکا
درصد آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده‌ی ایران	درصد آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده شخصی خود

همان‌طور که می‌بینیم موارد سمت چپ جدول با موارد سمت راست همخوانی زیادی دارند. حضور شخصیت جوادی ما را به یاد دکتر محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه‌ی ایران می‌اندازد که از سال ۲۰۱۳ روی کار است. این نوع تشابه عمدی یا غیرعمدی وقتی زیاد می‌شود که می‌بینیم ساول برنسون، در اپیزود پایانی، روزنامه‌ای را می‌خرد که نوشته ذیل در آن نشان‌دهنده تمام تلاش‌های او در کل فصل سوم سریال است:

«در پی پیشرفتی که در مذاکرات ژنو حاصل شد، دیپلماسی ایرانی به بازرسان سازمان انرژی هسته‌ای اجازه‌ی دسترسی کامل به سایت‌های هسته‌ای کشور می‌دهد و در عوض خواهان برداشتن تحریم‌های اقتصادی است» [S3/E12/40:55].

گفتگوی در این سکانس بر روی یک پشت بام خانه‌ای و در یک صبح زیبا انجام شده است که از نظر زمانی چهار ماه بعد از مرگ برادی است. از نظر نشانه‌شناختی، صبح و آسمان آفتابی، نشان از پایانی خوش و آینده‌ای روشن و خوش‌بینانه دارد. لوکیشن پشت‌بام، نشان‌دهنده‌ی تسلط و قدرت غرب و سازمان سیا بر دیگر چیزهاست و این‌که همه چیز در حیطه‌ی کنترل آن‌ها قرار دارد.

۳.۳.۵ برادی و غروب و آفتاب

در اپیزود دهم فصل سوم، برادی در مرز ایران و عراق مشغول نماز است و در پس‌زمینه‌ی تصویرش، خورشید کمرنگ و تاریکی دیده می‌شود که در حال غروب است. نماز خواندن و غروب، هم‌زمان نشان داده می‌شوند و بنابراین، ناخودآگاه این پیغام را می‌رسانند که نماز اسلامی و برادی هر دو باهم در حال غروب‌اند و به پایان نزدیک می‌شوند.

تصویر ۵. نمازخواندن برادی با پس‌زمینه‌ای از یک غروب دلگیر [S3/E11/11:20]

۴.۳.۵ برادی و غسل آخر

یکی دیگر از سکانس‌های تأثیرگذار فصل سوم زمانی است که برادی خودش را در سلولش می‌شوید. (مشخص نیست در حال غسل کردن است یا فقط یک نظافت معمولی). چیزی که مخاطب در این سکانس شاهد آن است زندانی است که خودش را در سلولی درون یک زندان می‌شوید (تصویر ۶). با توجه به طراحی صحنه، می‌توان گفت این سکانس واقعاً پر معناست. تصویر جلو یا پیش‌زمینه (Foreground)، میله‌های زندان را نشان می‌دهد و در پس‌زمینه (Background)، دو پنجره را می‌بینیم که شبیه دو مناره یا گنبد هستند. در سمت چپ صحنه، محرابی وجود دارد و در مرکز، یک آمریکایی مسلمان قرار گرفته است. این صحنه در حقیقت، پر است از میله‌های زندان و پنجره‌ها؛ بنابراین، ترکیب میله‌های زندان، محراب، گنبد و یک مسلمان، ترکیب چند لایه‌ای است که در آن، همه‌ی آن‌ها با هم یکی می‌شوند تا تصویر اسارت و زندانی بودن، محدودیت و درنهایت، مرگ را القا کنند که همگی با اسلام مرتبط می‌شوند؛ به عبارت دیگر، محراب و گنبد در اینجا دال‌هایی برای مدلولی به نام اسلام هستند. [S3/E12/29:46]

تصویر ۶. برادی در آرامش تمام در زندانی در ایران خودش را می‌شوید [S3/E12/29:46].

۵.۳.۵ اعدام برادی و تصویر امام خمینی (ره)

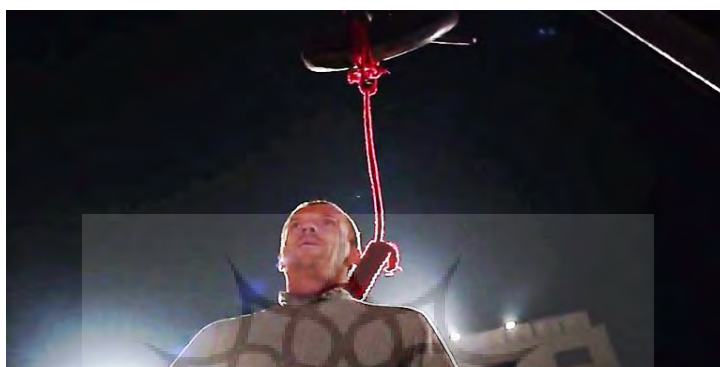
بعد از مدتی در اپیزود دوازدهم فصل سوم، اعدام برادی در جایی اتفاق می‌افتد که پرتره‌ی بزرگی از آیت‌الله خمینی از دیوار آویزان است (تصویر شماره ۷). برادی دو سه بار در لانگ شات (Long shot)، با تصویر پرتره‌ی در پس‌زمینه نشان داده می‌شود. یکی از کارکردهای لانگ شات در سینما و تلویزیون، نشان دادن همه‌ی افراد، اشیاء و فرایندهای موجود در صحنه به صورت یک کل است که به این ترتیب به مخاطب این اجازه را می‌دهد که تمام اتفاقاتی را در حال وقوع است در یک تصویر درشت دنبال کند؛ بنابراین، مخاطب با دیدن این صحنه در لانگ شات، به‌طور ناخودآگاه می‌تواند به این نتیجه برسد که خمینی تا حدی مسئول کل آن اتفاق غم‌انگیز و سرنوشت تلخ برادی است.

تصویر ۷. لانگ شاتی که در پس‌زمینه‌اش تصویر امام خمینی دیده می‌شود [S3/E12/37:50].

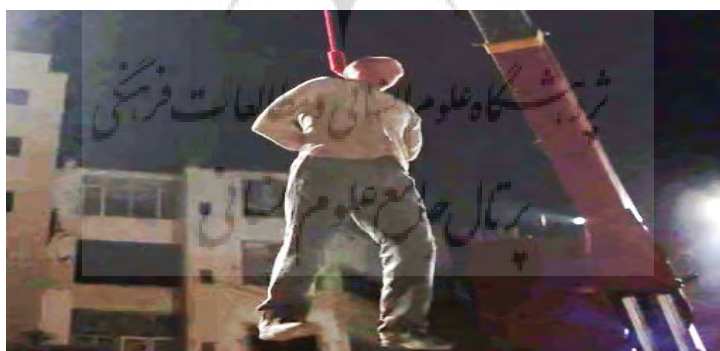
رویکرد اسلامورومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۳۵

مسئله‌ی دیگری که باید به آن اشاره کرد زاویه‌ی دوربین در این سکانس است. از آنجایی که برادی قرار است اعدام شود، همه‌ی صحنه‌ها با زاویه‌ی از پایین به بالا (Low angle Shot) فیلم‌برداری شده‌اند (تصاویر شماره‌ی ۸ و ۹)، این باعث شده است تصویر سوژه‌ی مورد نظر برادی- بلندتر از دیگران به نظر برسد.

تصویر ۸. اعدام برادی که با زاویه‌یاز پایین به بالا فیلم‌برداری شده است [S3/E12/30:09].

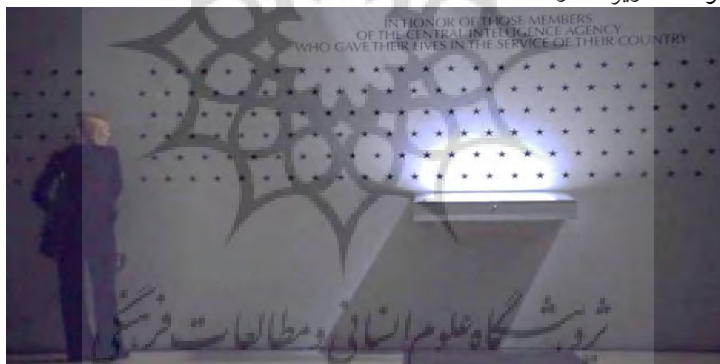
در اینجا برادی به‌طور فیزیکی اعدام می‌شود اما از نظر نشانه‌شناسی، طوری نشان داده می‌شود که گویی در حال عروج و بالا رفتن و پشت سر گذاشتن همه‌ی سختی‌هاست و آخرین قدم‌هایش را برمی‌دارد تا برای آمریکایی‌ها تبدیل به یک قهرمان بشود.

تصویر ۹. اعدام برادی که با زاویه‌یاز پایین به بالا فیلم‌برداری شده است [S3/E12/31:10].

۶.۳.۵ ستاره شدن برادی

یکی از مهم‌ترین و البته زیرپوستی‌ترین پیغام‌هایی که سریال هوم‌لند در تلاش است به مخاطب خود انتقال بدهد، تقسیم‌بندی مقاصد شخصیت‌هایش است. همه‌ی افرادی که در فکر انتقام وحشیانه و ایجاد وحشت و ترور هستند، در نهایت به مرگ و سرنوشتی تلخ دچار می‌شوند. این ایدئولوژی هم در مورد شخصیت‌های غربی مانند ویلیام والدن (William Walden) معاون اول رئیس‌جمهور آمریکا، دیوید ایستس (David Estes) مدیر سازمان سیا) و هم درباره‌ی مسلمانانی همچون ابونظیر، تام واکر (Tom Walker)، دانش‌اکبری و غیره به‌کاربرده می‌شود. البته خود برادی مورد استثنای فیلم است، طبق خط داستانی فیلم، کری عاشق برادی بود و فصل سوم در حالی به پایان می‌رسد که او بچه‌ی برادی را باردار است و در سکانس آخر اپیزود آخر، کری با اضافه کردن ستاره‌ای دیگر به صدها ستاره‌ای که بر روی دیواری در سازمان سیا کشیده شده‌اند، به‌طور نمادین و طبق تحلیلی نشانه شناسانه، می‌خواهد نشان بدهد که برادی و یاد و خاطره‌اش همواره زنده خواهد بود (تصاویر ۱۰ و ۱۱).

تصویر ۱۰. ستاره‌هایی که به افتخار اعضای از دست‌رفته‌ی سازمان سیا کشیده می‌شوند [S3/E12/57:10].

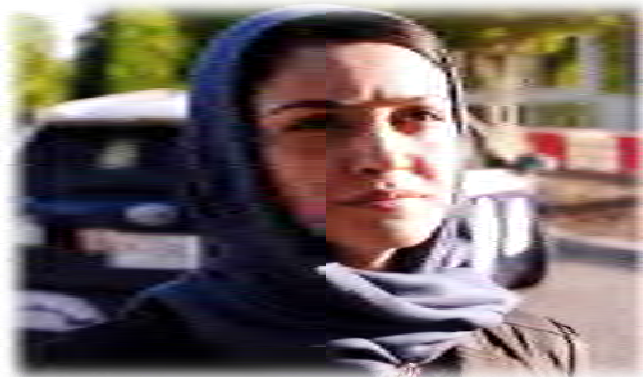

تصویر ۱۱. کری ستاره‌ای نمادین برای یادبود برادی به ستاره‌ها اضافه می‌کند [S3/E12/57:15].

۴.۵ شخصیت‌ها در قاب اسلام‌رومیا

۱.۴.۵ فرح و اسلام جنسیتی

آنچه درباره‌ی «اسلام جنسیتی» در مفهوم اسلام‌رومیا عاملی (۲۰۱۲) مطرح شده است و نشان‌دهنده اسلامی زنانه (سربه‌زیر، مطیع و درعین حال جذاب) است، در مقابل همتای غربی و مردانه‌اش (قدرتمند و درعین حال منطقی) تا حدی مفهومی نمادین را القا می‌کند و اصلاً به این معنا نیست که همه‌ی شخصیت‌های مسلمان فیلم‌های اسلام‌رومیایی شخصیت‌هایی زنانه هستند. البته با توجه به حضور فرح این مسئله را می‌توان هم سمبلیک و هم واقع‌بینانه بررسی کرد. در اولین صحنه‌ای که فرح در فیلم ظاهر می‌شود (تصویر شماره‌ی ۱۲)، دو پیغام مهم و حیاتی به مخاطب انتقال داده می‌شود، اول آنکه، او زنی است زیبا و به شدت جذاب و دوم آنکه او یک مسلمان باحجاب است (زنی با روسری).

تصویر ۱۲. اولین صحنه‌ای که فرح در آن ظاهر می‌شود [S3/E2/15:48].

با تحلیل شخصیت او، بسیاری از جنبه‌های نظریه‌ی ما نیز تا حدی به اثبات می‌رسند. او نماد است از اسلام و مسلمانانی که نه تنها اهلی شده‌اند و خطری برای نظام ارزشی غرب محسوب نمی‌شوند (عاملی، ۲۰۱۲، صص ۵۰-۵۲)، بلکه کمکی برای غرب هستند تا تروریست‌ها و مسلمانان خطرناک و غیرمسلمانانی را که تهدیدی برای امنیت غرب هستند را خنثی کنند. فرح با اینکه بسیار جذاب است اما فردی است مطیع و سربه‌زیر؛ این مسئله را واضح‌تر در صحنه‌ای می‌بینیم که او مکالمه‌ای خصوصی و احساسی با ساول دارد- شخصیتی که به صورت مرد غربی باهوش، مهربان و منطقی به تصویر کشیده شده است. جملات ساول نه مقاومت او در برابر فرح و مذهبش را نشان می‌دهد و نه موافقت او را؛ اما در کل، فرح نیز این حس را دارد که ساول نیز بی‌طرفانه قضاوت نمی‌کند. این نه به معنای بی‌طرف بودن است و نه علیه و یا طرفدار اسلام بودن او. ظاهراً او هیچ انتخاب دیگری ندارد جز اینکه همان کاری را انجام دهد که غربی‌ها به او دیکته می‌کنند، یعنی طبق خواسته‌ی ساول عمل کند و به سازمان سیا و کبری کمک کند تا از عمویش در ایران بیشترین استفاده را ببرند. همان‌طور که در تصویر شماره‌ی ۱۲ دیده می‌شود، بعد از آنکه تصویر فرح در یک قاب کلوزآپ به بیننده معرفی می‌شود، او و مخاطب، خرابه‌های بمب‌گذاری مرکز سیا را در پس‌زمینه شاهد هستند (تصویر شماره ۱۳). در اینجا، هیچ دیالوگی برقرار نمی‌شود اما این نوع نگاه به آن خرابه‌ها و صحنه‌های پیش‌زمینه و پس‌زمینه، تنها مختص به فرح هستند، زنی مسلمان و با ترکیب چشمانی سیاه و بینی شرقی که این مختصات، نسبتاً یادآور زن ایرانی است.

تصویر ۱۳. یکی شدن خرابه‌های بمب‌گذاری سیا با تصویر فرح [S3/E2/15:48]

۲.۴.۵ نسرين مغربی و مقاصد شوم

نسرين مغربی، بیوهی ابونظير، از نظر شخصیت نقطه‌ی مقابل فرح قرار دارد. ظاهراً سریال هوم‌لند، در تلاش است نشان دهد که اگر کسی شبیه شخصیت فرح نباشد، در نتیجه به شخصیتی همچون نسرين تبدیل می‌شود - زنی با مقاصد شوم. او اول پسرش، عیسی را از دست می‌دهد و سپس همسرش توسط سازمان سیا کشته می‌شود و در نهایت هم یکی از حامیان مهمش یعنی دانش اکبری نیز توسط برادی به قتل می‌رسد. نسرين و دانش اکبری، قربانیان تصمیمات خود هستند، تصمیماتی که نشان می‌دهد آن‌ها نخواسته‌اند تسلیم نظام فکری غرب شوند، نخواسته‌اند با یک سنت فکری رومی-یونانی یکی شوند (همان، صص ۴۹ - ۵۲).

۳.۴.۵ جوادى و نقشه غرب

در نگاه اول، جوادى شبیه نسرين و دانش اکبری است. او مسلمانی است که با اینکه سال‌ها فردی خائن، تشنه انتقام و به نوعی دیوانه‌ای افراطی بوده است، اما در نهایت دعوت غرب را می‌پذیرد و خودش را اصلاح می‌کند تا بهتر بتواند در یک نقشه‌ی جهانی شده‌ی غربی جای بگیرد. با بررسی مراحل زندگی جوادى، بسیاری از معیارهای اسلام‌رومیایی را می‌توان مشاهده کرد. با اینکه این مرد با موفقیت تمام بمب‌گذاری لانگلی را تأمین مالی کرد و سال‌ها توانست با استفاده از اختلاس‌های کلان به اهداف خود برسد، اما در نهایت، به‌آسانی تحت بازداشت مأموران سیا درآمد. او به این مسئله پی برد که نمی‌تواند سازمان

قدرتمند سیا را به چالش بکشد و هیچ چاره‌ی دیگری ندارد مگر آنکه در برنامه‌ی غرب علیه ایران با آن‌ها همکاری کند. در نتیجه، به ایران بازمی‌گردد و تمام تلاشش را می‌کند تا کاملاً طبق دستورات غرب کارها را پیش ببرد؛ بنابراین، این نوع روایت از یک شخصیت مسلمان، قدم‌به‌قدم، با سه مشخصه‌ی مفهوم اسلام‌ورومیا همخوانی دارد:

اسلام‌ورومیا، اسلام را در کنار همتای غربی‌اش قرار می‌دهد و آن را دوباره با ظاهری جدید و مطابق با فرهنگ تفکر غربی ارائه می‌دهد و احیا می‌کند.

اسلام برای دوام و بقای خود در جهان امروز، هیچ حق انتخاب دیگری ندارد جز آنکه سر تسلیم در برابر آنچه غرب به او ارائه می‌دهد فرود آورد.

اسلام رومی شده، اسلامی خانگی و اهلی شده است که هیچ خطری برای نظام ارزشی غرب ندارد و بنابراین مسئله‌ی برخورد تمدن‌ها را ایجاد نمی‌کند.

در بسیاری از آثار اسلام‌ورومیایی، غرب به شکلی ارائه می‌شود که گویا قرار است ناجی سیاسی اسلام زنانه باشد. این نوع آثار، اسلام را به اصلاح و تغییر در ابعاد گسترده فرامی‌خوانند تا به این ترتیب بتواند خود را درون یک نقشه‌ی جهانی شده‌ی غربی جای بدهد. (همان صص ۵۰-۵۱).

۴.۴.۵ برادی و قالب جدید و روشنفکرانه غربی

مهم‌ترین و تأثیرگذارترین شخصیت کل فصل‌های سریال هوم‌لند، برادی است. برادی که هم به واسطه‌ی دیالوگ‌ها و هم از طریق روایت بصری به بیننده معرفی می‌شود، کسی است که کاملاً خودخواسته و به تشویق ابونظیر به اسلام گرویده است؛ اما اعمال و رفتار او در سرزمین مادری‌اش نشان می‌دهد که این سریال سعی بر آن داشته که نوع شخصیتی جدیدی از یک مسلمان بازتولید کند و ارائه بدهد، یعنی شخصیتی که در نهایت تبدیل به یک قهرمان می‌شود. برای مثال، او از انجام کارهایی مثل خودارضایی و یا زنا که کاملاً در اسلام حرام محسوب می‌شوند ابایی نداشته است. آیا برادی در تلاش بوده خودش را با فرهنگ آمریکا و غرب تطبیق بدهد؟ آیا به درک کاملی از اسلام رسیده یا شناختش ناقص و ناکامل است؟ یا طبق ریشه‌شناسی واژه‌ی اسلام‌ورومیا، درصدد بوده اسلام را در بطن سنت رومی و با قالبی جدید احیا کند؟

اهداف و نیت برادی از اواسط فصل دوم به بعد، آشکار می‌شود و این مجموعه او را در مقابل همتای غربی‌اش قرار می‌دهد و به او که هنوز دست از اسلام برنداشته است،

اجازه می‌دهد خودش و هویت واقعی‌اش را بیابد و آن را در قالب جدید و روشنفکرانه‌ی غربی احیا کند (همان، صفحه ۵۰). او تمام تلاشش را می‌کند و از هیچ کمکی به سازمان سیا دریغ نمی‌کند تا از این طریق جان خود و خانواده‌اش را نجات دهد؛ اما سازمان سیا درباره‌ی مذهب جدیدش اصلاً او را تحت بازجویی قرار نمی‌دهد. درحالی‌که او مأموریت خود را تحت لوای سازمان سیا به انجام می‌رساند اما برای این سازمان اهمیتی ندارد که آیا او به اسلام گرویده؟ یا یک مسیحی واقعی است؟ و یا اصلاً به خدا اعتقاد دارد؟! بنابراین کل زندگی او را به‌طور خلاصه می‌توان چنین توضیح داد:

- برنامه و اهدافش آشکار می‌شود و او چاره‌ای جز تسلیم ندارد.
- جان سالم به درمی‌برد و همان طوری عمل می‌کند که به او دیکته شده است.
- می‌بیند که سازمان سیا و آمریکا به طور کل، نسبت به مذهب جدید او هیچ موضع سختی در پیش نمی‌گیرند و کاملاً بی‌طرف هستند.
- این مسئله کاملاً با سه اصل مفهوم اسلام‌رومیا که در ذیل آمده، همخوانی دارد:
 - اسلام از نوع مطیع، سربه‌زیر و درعین‌حال جذاب، هرگز همتای مردانه‌ی غربی خود را که قدرتمند و درعین‌حال منطقی است به چالش نمی‌کشد.
 - غرب همان نیروی آزادی‌بخش سیاسی یک اسلام زنانه تصویر می‌شود که همگان را به ایجاد اصلاحاتی در ابعاد گسترده فرامی‌خواند تا بتوانند به‌خوبی درون یک نقشه جهانی شده‌ی غربی جای بگیرند.
 - اسلام‌رومیا تنها و تنها در مرزهای یک بستر کاملاً مسلط غربی، نگاه بی‌طرفانه‌ی خود را حفظ می‌کند. (همان صص ۵۱-۵۲)
- اشخاصی همچون برادی و تام واکر به‌نوعی همراه با حضور نظامی آمریکا در عراق، در فیلم ظاهر می‌شوند، شکل می‌گیرند و سقوط می‌کنند (۲۰۰۳). او به‌عنوان افسر نیروی دریایی آمریکایی به عراق فرستاده می‌شود، در آنجا توسط القاعده دستگیر شده و شستشوی مغزی داده می‌شود، به آمریکا بازمی‌گردد تا حملات تروریستی انجام دهد، در آمریکا با مشکلات و سرگردانی‌های زیادی روبرو می‌شود و در آخر، به مرگ محکوم می‌شود؛ تمام این فرایند و مراحل زندگی برادی، به زمان جنگ عراق بازمی‌گردد، جنگی که هم‌زمان با فیلم در عراق ادامه دارد؛ در حقیقت همین نکته است که آن را متناسب با اصل «نشاءت گرفته از پروژه‌ای مدرن» می‌کند (همان صفحه‌ی ۴۹).

برادی در آخرین اپیزود فصل سوم به زندانی محلی که مملو از عناصر اسلامی است، فرستاده می‌شود. فرد زندانی اما اصلاً احساس ناامنی یا اضطراب نمی‌کند. با اینکه او مسلمان بوده است، اما علیه مسلمانان به جنگ پرداخته است و آن‌ها را به کشتن داده است، زیرا آن‌ها خطری برای کشورش محسوب می‌شدند؛ بنابراین، هر فردی می‌تواند به اسلام روی بیاورد و درعین حال، با دیگر مسلمانان در تضاد و مبارزه باشد.

این سکانس شامل چند ویژگی مفهوم اسلام‌رومیایی دیگر نیز است: از یک سو، این نوع ارتباطات بین غرب و اسلام تازه و مدرن است و نشان می‌دهد که نگاه اسلام‌رومیا به اسلام اکنون با رویکردی تازه است (همان صفحه‌ی ۵۳) و کل اسلام را نفی نمی‌کند و تا حدی به «سیاست کشش» معتقد است. از سویی دیگر، کلیشه‌های قالبی و غالب شرق شناسانه، معمولاً یک مسیحی و یا یک یهودی را به عنوان قهرمان یا نجات‌بخش در مقابل خاورمیانه‌ای‌ها و مسلمانان قرار می‌دهد، مسلمانانی که اغلب به صورت تروریست‌های هواپیماربا، آدم‌ریا، رفاضان کافه‌ای یا میلیاردرهای بمب‌گذار تصویر می‌شوند (کوزلوویچ ۲۰۰۹)؛ حال، این نوع روایت از «مسلمان در مقابل مسلمان» این مطلب را آشکار می‌کند که مفهوم اسلام‌رومیا در تضاد با کلیشه‌ها و روایت‌های شرق شناسانه از مسلمانان قرار می‌گیرد و همان چیزی را برای همه به ارمغان می‌آورد که ظاهراً بهترین آینده را برای اسلام و مسلمانان رقم خواهد زد (عاملی، ۲۰۱۲، صفحه ۵۲).

جدول ۱. مشخصه‌های اسلام‌رومیا و مصادیق آن در سریال هوم‌لند

مشخصه‌های اسلام‌رومیا	نمود شاخصه‌های اسلام‌رومیا در سریال
نه بی طرف و نه مخالف/موافق صرف بودن	جملات ساول، نه مقاومت او در برابر فرح و مذهبش را نشان می‌دهد و نه موافقت او را، اما در کل، فرح نیز این حس را دارد که ساول نیز بی طرفانه قضاوت نمی‌کند. [S3/E3/15:58]
نشأت گرفته از پروژه‌های مدرن و معاصر	برادی به عنوان افسر نیروی دریایی آمریکایی به عراق فرستاده می‌شود، در آنجا توسط القاعده دستگیر و شستشوی مغزی می‌شود، به آمریکا بازمی‌گردد تا حملات تروریستی انجام دهد.[S1,2,3]
اثبات مفهوم خویش تنها با گذر زمان	-
مشکل بودن از دو واژه‌ی اسلام و رومیا (فرهنگ رومی/غربی)	-
قرار دادن اسلام در کنار همتای غربی‌اش	جوادی به این مسئله پی برد که نمی‌تواند سازمان قدرتمند سیا را به چالش بکشد و هیچ چاره‌ی دیگری ندارد مگر آنکه در برنامه‌ی «غرب علیه ایران» با غرب همکاری کند.

<p>در نتیجه، به ایران بازمی‌گردد و تمام تلاشش را می‌کند تا کاملاً طبق دستورات غرب کارها را پیش ببرد. [S3/E7-12]</p>	
<p>اینکه آیا فرح طبق خواسته‌ی ساول عمل می‌کند یا به سازمان سیا و کری کمک می‌کند که از عمویش در ایران بیشترین استفاده را ببرد، در هر حال، او ظاهراً هیچ انتخاب دیگری ندارد جز اینکه همان کاری را انجام بدهد که غربی‌ها به او دیکته می‌کنند [S3/E7]</p> <p>.....</p> <p>جوادی مسلمانی است که باینکه سال‌ها فردی خائن، تشنه انتقام و به‌نوعی دیوانه‌ای افراطی بوده است اما در نهایت دعوت غرب را می‌پذیرد و خودش را اصلاح می‌کند [S3/E8].</p> <p>.....</p> <p>جوادی به این مسئله پی برد که نمی‌تواند سازمان قدرتمند سیا را به چالش بکشد و هیچ چاره‌ی دیگری ندارد مگر آنکه در «برنامه‌ی غرب علیه ایران» با غرب همکاری کند. در نتیجه، به ایران بازمی‌گردد و تمام تلاشش را می‌کند تا کاملاً طبق دستورات غرب کارها را پیش ببرد. [S3/E7-12]</p> <p>.....</p> <p>برنامه و اهداف برادی در فصل دوم آشکار می‌شود و او چاره‌ای جز تسلیم در برابر سیا ندارد. [S3/E2]</p>	<p>ناگزیر جلوه دادن اسلام از فرود آوردن سر تسلیم در برابر آنچه غرب ارائه می‌دهد</p>
<p>فرح نماد نیست از اسلام و مسلمانانی که نه تنها اهلی شده‌اند بلکه خطری برای نظام ارزشی غرب محسوب نمی‌شوند [S3/E2]</p> <p>جوادی به این مسئله پی برد که نمی‌تواند سازمان قدرتمند سیا را به چالش بکشد و هیچ چاره‌ی دیگری ندارد مگر آنکه در «برنامه‌ی غرب علیه ایران» با غرب همکاری کند. در نتیجه، به ایران بازمی‌گردد و تمام تلاشش را می‌کند تا کاملاً طبق دستورات غرب کارها را پیش ببرد. [S3/E7-12]</p>	<p>مطلوب انگاشتن اسلامی خانگی، رومی و اهلی شده که برای نظام ارزشی غرب خطری ندارد</p>
<p>نسرین و دانش اکبری، قربانیان تصمیمات خود هستند تصمیماتی که نشان می‌دهد آن‌ها نخواسته‌اند تسلیم نظام فکری غرب شوند، نخواسته‌اند با یک سنت فکری رومی - یونانی یکی شوند [S3/E12].</p>	<p>قرار دادن اسلام در درون یک سنت یونانی-رومی</p>
<p>در اولین صحنه‌ای که فرح در فیلم ظاهر می‌شود دو پیغام مهم و حیاتی به مخاطب انتقال داده می‌شود: او زنی است زیبا و به شدت جذاب و دوم آنکه او یک مسلمان باحجاب است. [S3/E2/15:48]</p>	<p>اسلام جنسیت محور اسلام زنانه (سربه‌زیر، مطیع و درعین حال جذاب) هرگز همتای غربی و مردانه‌ی خود (مردانگی) قدرتمند و درعین حال منطقی غرب را به چالش نمی‌کشد.</p>

<p>باینکه جوادی با موفقیت تمام بمب گذاری لانگلی را تأمین مالی کرد و سال‌ها توانست با استفاده از اختلاس‌های کلان به اهداف خود برسد اما در نهایت، به آسانی تحت بازداشت مأموران سیا درآمد. [S3/E3]</p>	<p>جای دادن اسلام در موقعیت پایین‌تر توسط دانش اسلام‌ورومیایی</p>
<p>برادی در نبرد با سیا جان سالم به درمی‌برد و با تغییر نگرش خود همان‌طوری عمل می‌کند که به او دیده شده است. [S3/E 2-12]</p>	<p>جلوه دادن غرب به‌عنوان ناجی سیاسی اسلام زنانه و فراهوانی اسلام به تغییر</p>
<p>برادی می‌فهمد که سازمان سیا و به‌طور کلی آمریکا، نسبت به مذهب جدید او هیچ موضع سختی در پیش نمی‌گیرند و کاملاً بی‌طرف هستند. [S1/2/3]</p>	<p>حفظ نگاه بی‌طرفانه تنها و تنها درون مرزهای یک بستر کاملاً مسلط غربی</p>
<p>کلیشه‌های قالبی شرق شناسانه، معمولاً یک مسیحی و یا یک یهودی را به‌عنوان قهرمان یا نجات‌بخش در مقابل مسلمانان و خاورمیانه‌ای‌ها قرار می‌دهد، حالا، ستیز برادی مسلمان با دانش اکبری مسلمان و همراهانش در تضاد با کلیشه‌ها و روایت‌های شرق شناسان از مسلمانان قرار می‌گیرد. [S3/E10-12]</p> <p>.....</p> <p>ابونظیر (به‌عنوان مسلمان و دشمن غرب)، رفتاری عاقلانه و امروزی دارد، اهل مطالعه است، زبان انگلیسی را با تسلط کامل حرف می‌زند، باهوش و خلاق است. [S1,2,3]</p> <p>.....</p> <p>جوادی سیاستمدار بسیار باهوش و روشن فکری است که انگلیسی را خوب صحبت می‌کند [S.3/E3-12]</p>	<p>زیر سؤال بردن برداشت‌های کلیشه‌ای شرق شناسان به مسلمانان</p>
<p>باینکه برادی مسلمان بوده است، اما به کمک سیا علیه مسلمانان به جنگ پرداخته و آن‌ها را به کشتن داده است؛ چرا که آن‌ها خطری برای کشورش محسوب می‌شدند؛ بنابراین، [طبق نظر سریال] هر فردی می‌تواند به اسلام روی بیاورد و در عین حال، با دیگر مسلمانان در تضاد و مبارزه باشد. [S3/E10-12]</p>	<p>دنبال نمودن سیاست «جذب /کشش» برخلاف اسلام‌وفوبیا</p>
<p>فرح مهارت زیادی در سیستم بانکناری دارد و عضو فعال و کارآمدی برای سازمان سیا محسوب می‌شود، هیچ عقیده‌ی افراطی یا تعصبی ندارد و مثل اغلب تصویرهای زنان مسلمان، احساساتی و منفعل نیست. [S3/E2-12]</p> <p>.....</p> <p>باینکه برادی مسلمان بوده است، اما به کمک سیا علیه مسلمانان به جنگ پرداخته و آن‌ها را به کشتن داده است؛ چرا که آن‌ها خطری برای کشورش محسوب می‌شدند؛ بنابراین، [طبق نظر سریال] هر فردی می‌تواند به اسلام روی بیاورد و در عین حال، با دیگر مسلمانان در تضاد و مبارزه باشد. [S3/E10-12]</p>	<p>داشتن نگاهی مدرن به اسلام</p>

۵.۵ تحلیل فصل سوم سریال بر اساس پنج کانالمتز

جدول ۲. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود اول

صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک (صحنه‌های فیلم‌برداری شده)	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	-	-	این سکانس که موسیقی وحشت‌آور و مهیبی در خود دارد، قویاً یادآور آن خیاط بیچاره‌ای است که در فصل دوم، لباس مخصوص خودکشی انتحاری را برای برادریخته بود (۳۷:۲۹)	-

جدول ۳. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود دوم

صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	اولین صحنه‌ای که فرجه‌عنوان‌کلیدی‌ترین شخصیت زن مسلمان فیلم به مخاطب معرفی می‌شود (۱۵:۴۸)	-	از آنجایی که موضوع این صحنه، حضور یک زن مسلمان است، درون‌مایه‌ی موسیقایی فیلم در این لحظه درصدد است حمله‌ی تروریستی و نقش مسلمانان را در آن به یاد مخاطب بیاورد (۱۵:۴۸)	فرح اذغان می‌کند که ایران قطعاً تأمین کننده‌ی مالی ابونظیر در بمب‌گذاری‌های آمریکاست (۴۲:۱۰)

جدول ۴. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود سوم

صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
در فصل سوم، ابتدا صدای اذان را در ونزونلا می‌شنویم، برادی حس آرامش عجیبی دارد (۱۱:۵۶) وقتی برادی دستگیر شده و در یک ساختمان مخروبه زندانی می‌شود، برای اولین بار می‌بینیم که این سریال توجه ویژه‌ای به اذان می‌کند (۲۲:۵۸)	فرح به خاطر حجاب اسلامی‌اش در اولین روزهای کارش با چالش‌هایی مواجه است (۱۵:۵۸) چند پلیس ونزونلا، امام مسجد و همسر او به طرز خشونت‌باری در مسجد به قتل رسیده‌اند تنها به این دلیل که برادی تصور می‌کرده‌می‌تواند در آن مسجد پناه بگیرد (۴۴:۲۰)	-	در اینجا مسلمانی باعث مرگ دو مسلمان دیگر و چند غیرمسلمان می‌شود، موسیقی که در این صحنه شنیده می‌شود پر است از عناصر وحشت و تهدید (۴۴:۲۰)	کلمات ساول تعبیرات زیادی برمی‌انگیزند، اول آنکه، طبق مونولوگ او، همه‌ی مسلمانان، از هر نوعی که باشند، مسئول حملات تروریستی در لانگلی هستند و دوم اینکه، ما آمریکایی‌ها آن قدر روشن فکر هستیم که باینکه مسلمانان آسیب زیادی به ما زده‌اند، اما همچنان حجاب را حق انسانی آن‌ها می‌دانیم (۱۵:۵۸)

جدول ۵. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم / ایزود هشتم

صدای آوایی ضبط شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	جوادی مسلمان، همسر سابق و عروسش را که آن‌ها نیز مسلمان هستند به طرز وحشیانه‌ای در خاک آمریکا به قتل می‌رساند (۳۷:۰۵)	-	-	مفهومی زیر در مکالمه‌های اکثر شخصیت‌ها شنیده می‌شود: جوادی تحت نام ناصر حجازی، ۴۵ میلیون دلار از سپاه پاسداران ایران اختلاس کرده است (۱۱:۳۳)

جدول ۶. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم / ایزود هفتم

صدای آوایی ضبط شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	-	-	-	فرح زن مسلمان ایرانی است که شهروند آمریکا محسوب می‌شود و از آمریکا و سازمان سیا در مقابل جوادی دفاع می‌کند (۵:۱۱) جوادی به‌عنوان یک مسلمان آن‌قدر متعصبانه رفتار می‌کند که مصرانه معتقد است همسرش باید سنگسار شود تنها به این دلیل که ترکش کرده است (۱۴:۱۵)

جدول ۷. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم / ایزود هشتم

صدای آوایی ضبط شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	پدر فرح نوع دیگری از شخصیت مسلمان ایرانی است که در فصل سوم معرفی می‌شود. او نماینده ایرانیانی است که از شرایط موجود در ایران ناراضی هستند (۱۶:۱۹)	-	-	نقش پدر فرح در این سریال بسیار کمرنگ است به طوری که حتی نام او به مخاطب گفته نمی‌شود، دیالوگ‌هایش بسیار ناپخته به نظر می‌رسند؛ او نماد مسلمانی چاق، سبک‌مغز، عجول، محافظه‌کار و کاملاً غیرطبیعی است (۱۶:۱۹)

جدول ۸. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم / ایزود نهم

صدای آوایی ضبط شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط شده	دیالوگ و گفتار افراد

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۴۷

-	-	-	-	از مونولوگ‌های کری می‌فهمیم که دانش اکبری شیفته‌ی جنگ‌افروزی است (۲۷:۱۰)
---	---	---	---	--

جدول ۹. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود دهم

صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
-	جوادی بدون هیچ دلیل خاصی، همکار برادی در ایران را به قتل می‌رساند (۴۵:۱۲)	-		باینکه فرح معتقد است خانواده‌اش را در مخمصه‌ی بزرگی انداخته است، همچنان با نوعی روحیه‌ی فداکارانه، عموی خود- مسعود شیرازی- را که ساکن تهران است وارد بازی می‌کند (۴۳:۱۷) وقتی جوادی همکار برادی را در مرز ایران می‌کشد، ادعا می‌کند که آن مرد قصد حمله به او را داشته است (۴۵:۱۲)

جدول ۱۰. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود یازدهم

صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
حضور بیوه‌ی ابونظیر در ایران و تسلط او به زبان فارسی (۳۱:۱۵)	نام کوچک بیوه‌ی ابونظیر و نوع حجاب او نشان می‌دهد که او اصلیتی ایرانی دارد (۳۱:۱۵) عموی فرح، مسعود شیرازی را اصلاً نمی‌شود با برادرش مقایسه کرد، او نیز مخالف دولت ایران است اما رفتارش کاملاً طبیعی، عاقلانه و صبورانه است (۱۲:۱۵) نماز و غروب خورشید هر دو هم‌زمان به تصویر کشیده شده‌اند، بنابراین ناخودآگاه این پیغام را منتقل می‌کنند که عبادت اسلامی و برادی هر دو باهم در حال غروب‌اند و به پایان خود نزدیک می‌شوند. (۱۱:۲۰)	-	هنگامی که برادی در مرز ایران و عراق مشغول نمازخواندن است، موسیقی که شنیده می‌شود نوعی حس ناامیدی مطلق را القا می‌کند (۱۱:۲۰)	بیوه‌ی ابونظیر با تعمیرکار خانه‌اش به فارسی روانی حرف می‌زند (۳۱:۱۵) در ملاقاتی که برادی و نسرین مغربی باهم دارند مسائلی همچون «ایمان»، «صلح» و «الله» مورد بحث قرار می‌گیرند. ظاهراً خود نسرین مغربی به هیچ آرامش و صلحی دست نیافته است و هنوز سوالات زیادی پیرایش لاینحل مانده‌اند (۳۲:۲۸) دانش اکبری فردی است با ارتباطات قوی و نزدیک به ابونظیر (۵۰:۲۰)

جدول ۱۱. نمایش پنج کانال متز در فصل سوم/ اپیزود دوازدهم

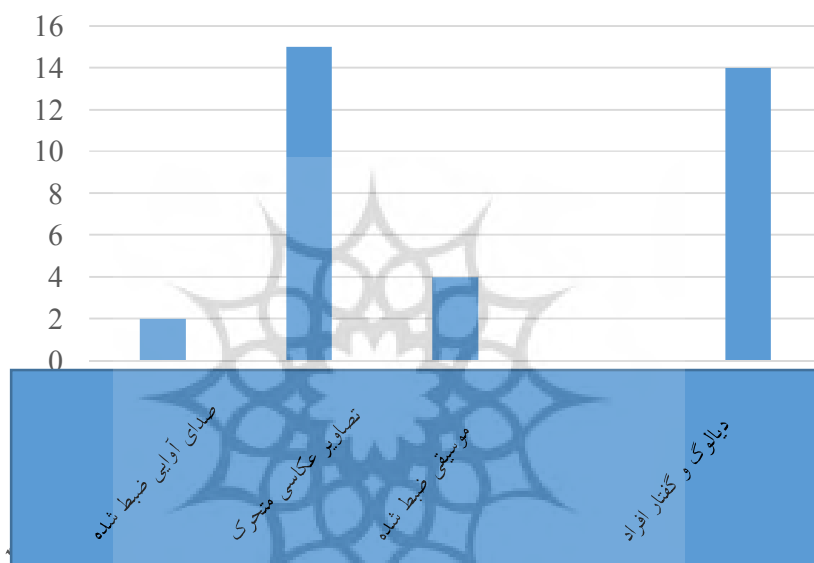
صدای آوایی ضبط‌شده	تصاویر عکاسی متحرک	نوشتار	موسیقی ضبط‌شده	دیالوگ و گفتار افراد
--------------------	--------------------	--------	----------------	----------------------

<p>طبق گفته‌ی کزی، دانش اکبری قبلاً هزاران کودک را به زمین‌های پر از مین عراقی می‌فرستاد تا از این طریق آنجا را پاک‌سازی کند (۱۷:۰۰)</p> <p>سلول برنسون، روزنامه‌ای می‌خرد که در آن نتایج نهایی تلاش‌های او در کل سریال آشکار می‌شود (۴۰:۵۵)</p>		<p>مسعود شیرازی، عمومی فرح، در ایران کمک‌های فراوانی به سازمان سیا کرده است و تا آخرین دقایق در کنار کزی متیسون می‌ماند (۳۳:۴۶)</p> <p>مخاطب در این سکانس شاهدیک زندانی است که درون سلول خودش را می‌شوید (۲۹:۴۶)</p> <p>اعدام برادی درجایی اتفاق می‌افتد که پرتره‌ی بزرگی از آیت‌الله خمینی از دیوار آویزان است (۳۷:۵۰)</p> <p>از آنجایی که برادی قرار است اعدام شود، همه‌ی صحنه‌ها با زاویه‌ی از پایین به بالا فیلم‌برداری شده‌اند (۳۰:۰۹)</p> <p>بیوه‌ی ابونظیر در فصل آخر این سریال، برادی را به چوبه دار می‌فرستد (۳۷:۰۷)</p> <p>در این سکانس، بر روی پشت‌بام خانه‌ای و در یک صبح زیبا، گفتگویی در جریان است. صبح و آسمان آفتابی نشان از پایانی خوش و آینده‌ای روشن و خوش‌بینانه دارد. لوکیشن پشت‌بام، نشان‌دهنده‌ی تسلط و قدرت غرب و سازمان سیا بر دیگر چیزهاست (۴۰:۵۵)</p> <p>با اضافه کردن ستاره‌ای دیگر به صدها ستاره‌ای که بر روی دیواری در سازمان سیا وجود دارند، کزی می‌خواهد نشان بدهد که برادی و یاد و خاطره‌اش همواره زنده خواهد بود (۵۷:۱۰)</p>	
--	--	--	--

کاربردی‌ترین صدای نمادین این سریال صدای اذان است که در کل سریال طنین‌انداز است. در فصل سوم این صدا تنها در اپیزود سوم فصل سوم شنیده می‌شود. «تصاویر

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۴۹

عکاسی متحرک» (صحنه‌های فیلم‌برداری شده) شامل صحنه‌ها و تصاویری است که به‌عنوان پیغام نمادین فیلم در نظر گرفته می‌شود. این تصاویر متحرک، بدون استفاده از هرگونه دیالوگ یا کلمه‌ای، معنا را انتقال می‌دهند. هیچ نمونه‌ی نمادین «نوشتاری» نیز در هیچ‌کدام از اپیزودهای فصل سوم دیده نمی‌شود.

نمودار ۱. نمایش پنج کانال متز در دوازده اپیزود فصل سوم سریال هوملند

۶. نتیجه‌گیری

نگاه نرم غرب به مسلمانان و اسلام، همان‌گونه در مطالعه موردی هوملند مشاهده شد، به‌هیچ وجه به معنای کنار آمدن با اصول اولیه و لزوماً ظلم ستیز اسلام نیست، بلکه با اتخاذ این خط‌مشی امتناع- حداقل به‌ظاهر- از استراتژی نگاه سخت به اسلام، سیاست تغییر را دنبال می‌کند. در بازنمایی‌هایی همچون هوملند مشخص است که اسلام‌رومیا در پی ساخت مسلمان و اسلامی برای خودش است که هیچ تضاد و مخالفتی برای منافع فکری و مالی آن‌ها نداشته باشد اما این تغییر از راه ضدیت و فویبای آشکار و خصمانه صورت نخواهد گرفت بلکه با نگاهی متفاوت هم به اسلام و هم به طرز نگرش سابق خودشان.

محققان این مقاله، با نگاهی دقیق و تحلیلی به فرایند و تاریخ ارتباطات و گسستگی‌های غرب و اسلام و رویکردهای متنوع رسانه‌های غربی -مخصوصاً هالیوود- به این مسئله، توانسته‌اند به این نتیجه دست یابند که هالیوود نه تنها از ارائه کلیشه‌ای و شرق‌شناسانه‌ی خود از اسلام/مسلمانان دست برداشته است، بلکه به آرامی تمرکز خود را بیش از پیش بر روی نحل‌های فکری اسلامی می‌گذارد و نه مسلمانان و کشورهای اسلامی، چرا که با نوعی تقسیم‌بندی مسلمانان نه تنها در آمریکا بلکه در سراسر جهان مواجه هستیم. نگاهی که در این سریال به اسلام و مسلمانان می‌شود و در حال نهادینه شدن است، تنها محدود به جامعه آمریکا نبوده و تیپ‌های مختلفی از مسلمانان را از سایر نقاط دنیا بازنمایی کرده است.

نوع شخصیت‌پردازی هوم‌لند، مخصوصاً در فصل سوم، نشانگر آن است که این سریال تلاش می‌کرده هم موضعی بی‌طرفانه ارائه دهد و هم از مفاهیم و کلیشه‌های رایج شرق‌شناسی درباره‌ی مسلمانان دوری کند و با رویکردی مدرن و تازه به اسلام نگاه کند. در حقیقت، نوع شخصیتی همه‌ی مسلمانان برجسته و جدی سریال هوم‌لند، هیچ همخوانی با شخصیت‌هایی که معمولاً در آثار شرق‌شناسانه به تصویر کشیده می‌شوند ندارد. برای نمونه، ابونظیر، رفتاری عاقلانه و امروزی دارد، زبان انگلیسی را با تسلط کامل حرف می‌زند، باهوش، خلاق و اهل مطالعه است -کتابخانه‌ی بزرگش دال بر همین مسئله است. جوادی نیز سیاستمدار بسیار باهوش و روشن‌فکری است که انگلیسی را بسیار روان صحبت می‌کند. فرح مهارت زیادی در سیستم بانکداری دارد و عضو فعال و کارآمدی برای سازمان سیا محسوب می‌شود، هیچ عقیده‌ی افراطی یا تعصبی ندارد و مثل اغلب تصویرهای زنان مسلمان، احساساتی و منفعل نیست و نهایتاً، باینکه برادی اعدام شد، اما از نظر نشانه شناختی فرزند او در رحم کری متیسون حامل این معنا است که نحوه‌ی زندگی برادی، تفکر او و اعتقاداتش همیشه در حافظه جمعی آمریکاییان و مسلمانان باقی خواهد ماند.

این سریال، تصویری از مسلمانان ارائه داده است که در آن، هم آرامشی را می‌بینیم که به واسطه‌ی روی آوردن به اسلام حس می‌شود و هم شاهد نگاه نژادپرستانه‌ی تفکر آمریکایی نسبت به اسلام و مسلمانان هستیم. سریال هوم‌لند، در نتیجه‌ی تصویری که از مسلمانان داده، یا بهتر است بگوییم با تقسیم‌بندی جدید آن‌ها به سه گروه سیاه، خاکستری و سفید، درصدد آن است تا ثابت کند اسلام نمی‌تواند یک هویت یکپارچه داشته باشد و مسلمانان همان‌طوری که نشان داده می‌شوند، دارای تفاوت‌های فراوانی باهم هستند که از رهگذر

رویکرد اسلام‌رومیایی هالیوود نسبت به مسلمانان و اسلام: ۱۵۱

بازنگری بر رفتار و نگاه سیوعانه و سخت‌پیشین غرب نسبت به اسلام، اکنون غرب نتیجه‌گیری مطلوبش را ارائه می‌دهد. این نگاه متفاوت ناظر است بر حفظ نگاه بی‌طرفانه در یک بستری مملو از تسلط غرب بر مسلمانان، مدرن‌پنداشتن مسلمانان/گفتمان اسلام، جلوه دادن غرب با پوششی ناجی‌گر یا نه برای مسلمانان و کنار گذاشتن کلیشه‌های شرق‌شناسانه که در آثار اسلام‌هراسی به‌وفور به چشم می‌خورد.

کتاب‌نامه

- Abboud, J. P. (2003). Vilification of Arabs in Biased Hollywood Films, <http://www.dawn.com/2003/05/11/int.18.htm>, 1-3.
- Ameli, S. R. (2012). Bibliographical Discourse Analysis; The Western Academic Perspective on Islam, Muslims and Islamic Countries. Wembley: Islamic Human Rights Commission.
- Arango, T. (2002, November 30). Media & Advertising. Retrieved June 3, 2014, from TheNewYorkTimes:http://www.nytimes.com/2008/12/01/business/media/01soft.html?_r=2&th=&emc=th&pag...&
- Arti, S. (2007). The evolution of Hollywood's representation of Arabs before 9/11: the relationship between political events and the notion of 'Otherness'. Journal of the MeCCSA Postgraduate Network, 1-20.
- Auge, E. (2002). Hollywood Movies: Terrorism 101. <http://ics.leeds.ac.uk/papers/pmt/exhibits/1943/auge.pdf>, 1-17,
- Burn, A. & Parker, R. (2003). Analyzing Media Texts. London: Paladin
- Crothers, Lane. (2007). Globalization and American popular culture. Lanham, MD: Rowman& Littlefield.
- Davies, P. (2003) Terrorism in Film, Perspectives on Evil and Human Wickedness I, no, 2: 209-11, http://www.wickedness.net/ejvln2/ejvln2_media.pdf
- Deep, K. (2002). Deconstructing Hollywood: Negative Stereotyping in Film. http://www.peak.sfu.ca/the_peak/2002-1/Issue6/fe-mots.html, 1-4.
- Eisele, J. C. (2002). The Wild East: Deconstructing the Language of Genre in the Hollywood Eastern. Cinema Journal 4\, no. 4: 68-94. doi:10.1353/cj.2002.0013.
- Holleran, S. (2006). Islamic Terrorism on Screen, <http://www.boxofficemojo.com/features/?id=2155&pagenum=all&p=.htm>.
- Majaj, L. S. (2003). Reel Bad Arabs. Cinéaste 28, no. 4: 38-39
- Martin, B. & Ringham, F. (2000). Dictionary of Semiotics. London: CASSELL.
- Michalek, L. (1989). The Arab in American Cinema: A Century of Otherness. Gineaste Supplement
- Mir, S. (2004). Muslims: Within Hollywood and Without. <http://php.indiana.edu/~smir/holly.htm>

- Muscati, Sina. (2002). Arab/Muslim 'Otherness': The Role of Racial Constructions in the Gulf War & the Continuing Crisis with Iraq. *Journal of Muslim Minority Affairs* 22(1): 131-148.
- Peleg, S. (2003). One's Terrorist is Another's Blockbuster: Political Terrorism in American Versus European Films. *The New England Journal of Political Science* 1, no. 1: 81-108
- Ramji, R. (2003a). The Centrality of Veiling and Invisibility: The Construction of the Muslim Woman Identity in Contemporary Discourses and Media." Ph.D. diss. University of Ottawa.
- Ramji, R. (2003b). Representations of Islam in American News and Film: Becoming the "Other." In *Mediating Religion: Conversations in Media*. Religion and Culture, ed. J. Mitchell and S. Marriage, 65-72. London: T&T Clark.
- Salt, B. (2001). Practical Film Theory and its Application to TV Series Dramas. *JMP*, 98-113.
- Shaheen, J. G. (2001) *Reel Bad Arabs: How Hollywood Vilifies a People*. New York: Olive
- Shaheen, J. G. (2003). Unkindest Cuts Index on Censorship 32, no, 3: 76-81, doi: 10, 1080/03064220308537257,
- Simon, S. J. (1996). Arabs in Hollywood: An Undeserved Image, Latent Image: A Student *Journal of Film Criticism* (Spring): 1-5
- Stockwell, Stephen. (2011). Messages from the apocalypse: Security issues in American TV series, *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 25:02, 189-199.
- Wagge, J. (2004). A Captive Audience: The Portrayal of Terrorism and Terrorists in Largescale Fictional Hollywood Media. <http://www1.appstate.edu/~stefanov/proceedings/>
- (2014). Retrieved July 3, 2014, from IMDb: http://www.imdb.com/title/tt1592154/?ref_=nv_sr_1